
Do Svatého Víta jsme chodili bádat už za rozednění

Do Svatého Víta jsme chodili bádat už za rozednění

3. 4. 2012; autor: Helena Stinglová; rubrika: Rozhovory & portréty

Je symbolem Prahy a v době, kdy její stavbu vedl Petr Parléř, patřila k předním dílům evropského kontinentu. V posledních několika letech se stala místem nesčetných návštěv prof. PhDr. Jiřího Kuthana, DrSc., Dr.h.c., a prof. PhDr. Ing. Jana Royta, Ph.D., z Katolické teologické fakulty UK, kteří jí vzdali hold rozsáhlou monografií. O této náročné publikaci zasvěcené katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha jsme hovořili s profesorem Kuthanem.

Co předcházelo vzniku této publikace, kdo přišel s nápadem vytvořit monografii věnovanou právě jen Svatovítskému chrámu?

Na mě a na kolegu Royta se obrátil pan arcibiskup Dominik Duka s tím, že by rád viděl novou knihu o katedrále a zda bychom ji mohli připravit. Katedrálou jsme se oba zabývali desetiletí, kniha proto mohla vzniknout relativně rychle, pracovali jsme na ní od léta roku 2010, vyšla o rok později. Pražská katedrála kupodivu mnoho souhrnných publikací nemá. V roce 1906 vyšla kniha Kamila Hilberta a Antonína Podlahy, potom přišla sice rozměrem nevelká, ale obsahem důležitá kniha Rudolfa Roučka vydaná zřejmě na poslední chvíli v roce 1948, v roce 1994 vyšla publikace pod redakcí Anežky Merhautové, která byla připravena v Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky.

A ještě tu lze zmínit pamětní dvoudílnou knihu k 650. výročí založení katedrály a publikaci vydanou u příležitosti jubilea úmrtí Petra Parléře v roce 1999. Od počátku 20. století po dnešek, a to je doba dosti dlouhá, není ta bilance z české strany není příliš veliká. Nutno ovšem dodat, že od pozdního 19. století se katedrálou a zejména osobností Petra Parléře zabývalo i německé bádání.

Proč se takto významné památce dosud věnovalo tak málo vědců?

Podle výčtu souborných publikací by to mohlo vypadat tak, že katedrále v minulosti historické a uměleckohistorické bádání velkou pozornost nevěnovalo. Ale tak tomu není. V naší knize je uveden rozsáhlý výčet studií, které se zcela nebo alespoň okrajově nebo v rámci širších souvislostí katedrálou zabývaly, jsou také výsledkem práce mnoha autorů. O to vše také bylo možné se opírat. Nicméně úkol napsat monografii katedrály byl veliký, a to proto, že naše pražská katedrála je fenoménem evropským. Její druhý stavitel a také sochař Petr Parléř byl geniální osobností naprosto mimořádného významu, mnoho věcí na pražské katedrále má ohromné evropské souvislosti a to se doufám v naší knize zdařilo vykreslit.

Co je na celé katedrále nejvýznamnější?

Na pražské katedrále je nejcennější to, čím do ní vstoupil Petr Parléř. Stavba započala v roce 1344, roku 1352 zemřel první stavitel katedrály Matyáš z Arrasu a 1356 nastoupil na vedoucí místo Petr Parléř, který zemřel v roce 1399. S jeho příchodem souvisí velmi významná změna v konceptu celé katedrály. Do stavby vnesl také ohromné množství stylových a technických inovací – lze tu zmínit řešení triforia nebo naprosto unikátní klenební systém, kterým se inspirovala velká část evropského kontinentu. Parléřovo dílo mělo ve své době veliký ohlas.

Pražská katedrála byla stavbou číslo jedna v rezidenčním městě vladařů nejenom Království českého, ale také Svaté říše římské, proto o ní velká část Evropy věděla. Na katedrále je nesmírně pozoruhodná a cenná i její sochařská výzdoba, ať už jde o náhrobky českých knížat a králů v chórových kaplích, nebo na svou dobu naprosto unikátní řadu bust v dolním triforiu.

Které evropské stavby se inspirovaly Svatovítským chrámem?

Po Evropě je celá řada staveb, na kterých můžeme sledovat souvislost s pražskou katedrálou. Svatovítský chrám nebyl napodobován jako celek, ale na některých stavbách u nás i v zahraničí můžeme vysledovat řadu motivů, které pražskou katedrálu připomínají. Pražskou stavbou se inspirovala stavba katedrály svatého Petra v Řezně nebo chrám svatého Štěpána ve Vídni. Jeden ze členů rodiny Parléřů pracoval nejenom v Praze, ale také na katedrále v Kolíně nad Rýnem. Staveb inspirovaných pražskou katedrálou je skutečně mnoho.

Proč jsme se dostavby katedrály dočkali až na počátku dvacátého století?

Velkým přelomem byl začátek husitské revoluce v roce 1419, kdy se stavba katedrály na dlouho zastavila. Pak se za vlády Vladislava Jagellonského pokoušel ve stavbě pokračovat architekt působící na Pražském hradě Benedikt Ried, známý mimo jiné jako tvůrce Vladislavského sálu. Zřejmě pro nedostatek finančních prostředků se však tenkrát daleko nepokročilo. V roce 1541 byla katedrála těžce poškozena při velkém požáru, který zachvátil Pražský hrad i Malou Stranu. Poté se několikrát uvažovalo o tom, že bude katedrála dostavěna, staré části byly ale nakonec obnovovány až po polovině devatenáctého století a teprve v roce 1871 byla zahájena dostavba západní části katedrály do té podoby, jak ji známe dnes.

Čeho si na katedrále nejvíce vážíte vy sám?

V katedrále jsme strávili nespočetnou řadu dní. Její vznešený prostor snad žádnou citlivou duši nemůže neoslovit. Je monumentem číslo jedna v naší zemi a je dílem naprosto výjimečným. Doslova jí kráčely dějiny, není tady snad žádná druhá stavba, ve které by byly dějiny naší země tak vepsány jako do pražské katedrály.

Jak se dá v klidu bádát v katedrále, která je od rána do večera plná turistických výprav?

Zejména fotografické práce v katedrále šly dělat pouze v době, kdy byla prázdná. My jsme proto vstávali brzy ráno a do katedrály jsme chodili hned po rozednění. Půl hodiny poté, co se otevřely brány katedrály, nezbývalo než skončit.

Na jaké publikaci pracujete dnes?

Sám jsem rok před tím, než vyšla kniha o katedrále, vydal velkou publikaci, která se věnuje vládě Jiřího z Poděbrad a době vlády Jagellonců. Kniha je prvním dílem zamýšlené velké dvoudílné monografie. První díl byl věnován panovníkovi a šlechtě, druhý by měl být věnován městu, církvi a vedlejším zemím Koruny české – tedy Slezsku a Lužici. Druhý díl je dávno rozpracován a v současné době připravuji jeho dokončení.

Objednejte si rozsáhlou monografii Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha. Svatyně českých patronů a králů přes internetový obchod [Knihkupectví Karolinum](#) s desetiprocentní slevou.

